

HÅLLBART OCH SÄKERT MED HOPP OM EN LJUSNANDE FRAMTID

BYGGMÄSTAREFÖRENINGARNA I STOCKHOLM
OCH PÅ GOTLAND SAMT BYGGFÖRETAGEN
I ÖSTS VERKSAMHET 2024

BYGGFÖRETAGEN

STOCKHOLMS BYGGMÄSTAREFÖRENING

Stockholms Byggmästareförening är en branschorganisation med närmare 700 medlemsföretag inom olika kompetensområden. Föreningen fungerar både som en mötesplats för bygg-, anläggnings- och specialföretag och som opinionsbildare i samhällsutvecklingen.

De sju branschutskotten har kontakter med politiker, myndigheter och beställare samt arrangerar konferenser, seminarier, behandlar remisser och skriver debattartiklar. Stockholms Byggmästareförening vill bidra till att medlemsföretagen blir mer attraktiva arbetsgivare och att de får de bästa förutsättningarna för att skapa affärsmässig samhällsnytta.

Visionen är en attraktiv, sund och säker byggbransch.

INNEHÅLL

TUFFA TIDER ÖPPNAR FÖR NYA MÖJLIGHETER

Kristin Andersson, vd för Stockholms Byggmästareförening och regionchef för Byggföretagen 3

BYGGARNAS HUS

Intervju med huvudprojektledare Claes Johansson 4

»VIKTIGT ATT FÅ MED DE MINDRE FÖRETAGEN I OMSTÄLLNINGEN«

Arbetet med att få byggsektorn klimatneutral till år 2045 pågår för fullt 6

SMÅFÖRETAGARNA NÖDVÄNDIGA FÖR FÄRDPLANENS GENOMFÖRANDE

..... 7

HALLÄ DÄR, PETER SÖDERLUND

Ordförande SME-utskottet 9

ROT-PRISET

Högalidskyrkan - vinnare 2024 10

FASTIGHETER BEHÖVER FÅ UTVECKLAS FÖR NYA ÄNDAMÅL

ROT-utskottet 12

OMSTÄLLNING PÅGÅR I BYGG- OCH ANLÄGGNINGSBRANSCHEN

Teknik- och miljöutskottet..... 14

GOTLANDS BYGGMÄSTAREFÖRENING 16

HALLÄ DÄR, ALICE OLSSON 17

Årets Byggkvinna

»TIPSEN HANDLAR ALLT OFTARE OM MÄNNISKOEXPLOATERING«

Fair Play Bygg 18

Högalidskyrkan, vinnare av ROT-priset 2024. FOTO: ANDERS BOBERT

OMSLAGSFOTO: ISTOCK

REDAKTÖR: HENRIK BENTERÅS LUCHT,
STOCKHOLMS BYGGMÄSTAREFÖRENING

TEXTER OCH BILDER (OM EJ ANNAT ANGES): NICOLE KLING

LAYOUT: MARIANNE ENGBLOM

PRODUKTION: TULLBERGS KOMMUNIKATIONSBYRÅ AB
OCH KLING MEDIA AB

TRYCK: ÅTTA45, 2025 | MILJÖMÄRKT PAPPER

VD KRISTIN ANDERSSON

TUFFA TIDER ÖPPNAR FÖR NYA MÖJLIGHETER

STOCKHOLMS BYGGBRANSCH står fortsatt inför flera utmaningar. Det råder en osäkerhet inför den ekonomiska utvecklingen, samtidigt som behovet av nya bostäder och infrastruktur är stort. Byggtakten har sjunkit kraftigt och antalet nya bostadsprojekt ligger under de nivåer som krävs för att möta en växande befolkning.

BYGGBRANSCHEN HAR ALLTID varit en motor för ekonomin. När regionen utvecklas står branschen i centrum för att skapa de hem, arbetsplatser och transportlösningar som gör staden levande och funktionell. Det krävs modiga reformer för att förenkla byggprocesser, korta ner långa handläggningstider, se över finansieringsmodeller och skapa bättre förutsättningar för både små och stora aktörer.

Tekniker som modulbyggande, återbruk av byggmaterial och energieffektiva lösningar är nycklar som inte bara minskar kostnader utan också bidrar till möjligheten att skapa en grönare stad.

TUFFA TIDER KAN OCKSÅ resultera i möjligheten att pröva nytt. Framtidens byggande måste vara både socialt och miljömässigt hållbart, och det kräver innovation. Tekniker som modulbyggande, återbruk av byggmaterial och energieffektiva lösningar är nycklar som inte bara minskar kostnader utan också bidrar till möjligheten att skapa en grönare stad.

EN STOR HÄNDELSE i Stockholms Byggmästareförenings historia är att fastigheten på Wennerbergsgatan renoverats klart. Byggnaden har moderniserats för att möta dagens krav på funktion och miljö, och vi ser fram emot att tillsammans med våra medlemmar fylla fastigheten med inspirerande möten och aktiviteter - välkommen att hälsa på!

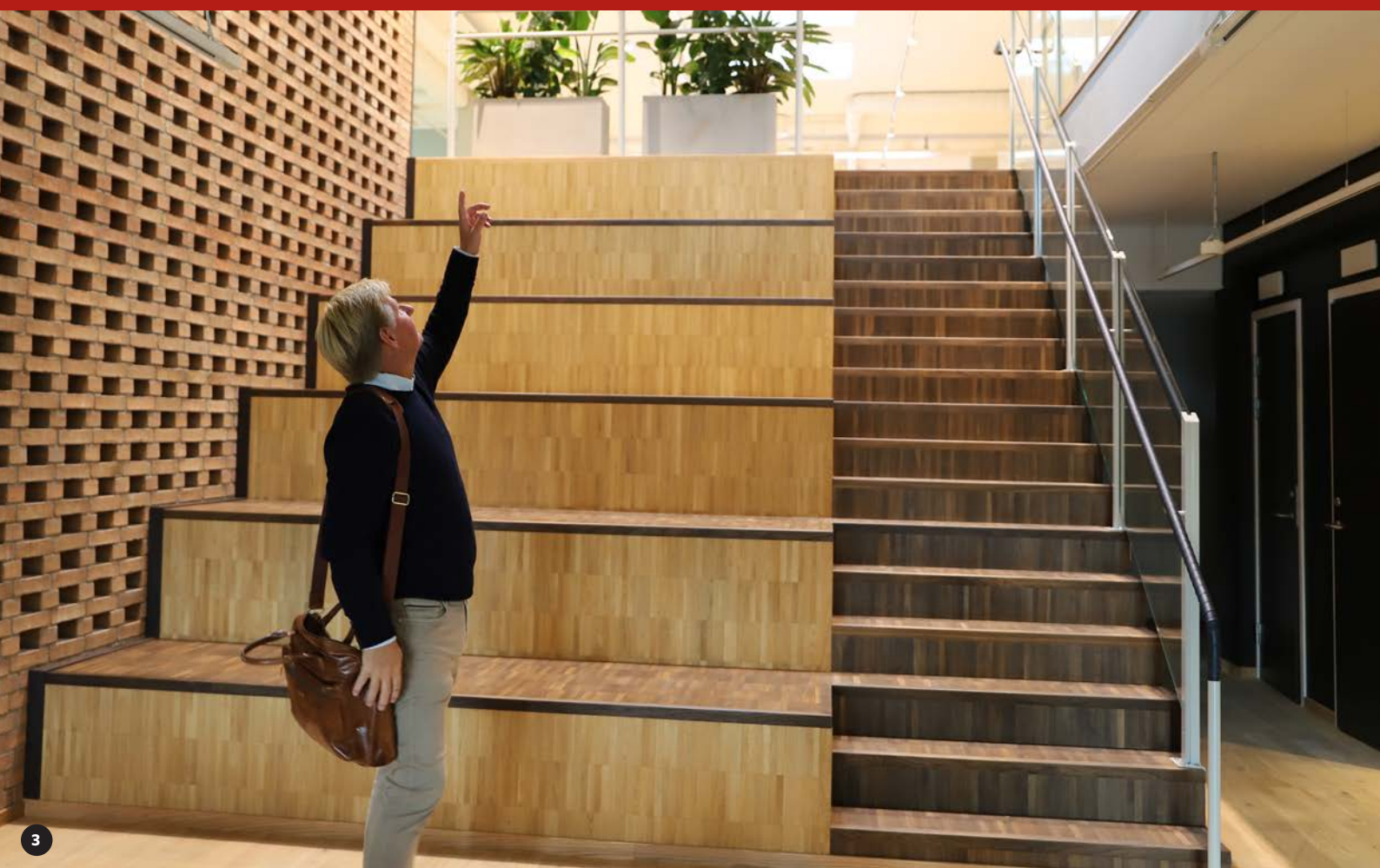
FOTO: ROSIE ALM

KRISTIN ANDERSSON

**VD, STOCKHOLMS BYGGMÄSTARE-
FÖRENING OCH REGIONCHEF FÖR
BYGGFÖRETAGEN**

MÖTESPLATSEN FÖR HELA BYGGBRANSCHEN BYGGGARNAS HUS

FAKTA BYGGARNAS HUS

ADRESS: Wennerbergsgatan 10

ARKITEKT: Strategisk Arkitektur

ENTREPRENÖR: Serneke

BESTÄLLARE: Stockholms Byggmästareförening

4

1 Stengolvet i entrén har bevarats.

2 Välkomnande ljusa lokaler med bokningsbara mötesrum.

3 Entréplanet har öppnats upp med en grandäng ner till nollplanet.

4 Utsikt från kontorsterrassen på våning 6.

HALLÅ DÄR...

CLAES JOHANSSON, HUVUDPROJEKTLEDARE FÖR OMBYGGNATIONEN AV BYGGARNAS HUS

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT HA ETT BYGGARNAS HUS?

- Byggarnas Hus kan fylla en viktig funktion i arbetet för en sund, säker och attraktiv bransch. Vår vision har varit att skapa ett nav för byggbranschen, en mötesplats där man kan träffas och prata om de utmaningar som finns - men också lyfta det faktum att mycket som byggs runtom i Sverige sker på ett bra och seriöst sätt.

PÅ VILKET SÄTT TOG NI HÄNSYN TILL HÅLLBARHET I PROJEKTET?

- Huset inventerades utifrån ett hållbarhetsperspektiv och vi ställde oss frågor kring vad vi kunde återanvända i stället för att demontera, slänga och köpa nytt. Ett exempel på detta är det bevarade stengolvet i entrén och fönstren som har renoverats och satts tillbaka. För att maximera användbarheten delade vi in varje våning i flexibla sektioner som kan hyras ut i hel-, halv- eller kvartspan. Vi har också lagt stor vikt vid materialvalet, till exempel valde vi att lägga in ett golv i massiv ek framför laminat, eftersom ekgolvets livslängd är cirka sju gånger längre.

Vi har också lagt stor vikt vid materialvalet, till exempel valde vi att lägga in ett golv i massiv ek framför laminat, eftersom ekgolvets livslängd är cirka sju gånger längre.

VARFÖR BEHÖVER BYGGBRANSCHEN BLI BÄTTRE PÅ ÅTERBRUK?

- Vi har rivit rätt mycket i byggbranschen utan att tänka på hur materialet skulle kunna leva vidare, och ur ett sådant perspektiv är det arbetet nog bara i sin linda. Administrationen, samordningen och garantierna kring återbrukat material måste fungera smidigare och det måste bli tydligare vad materialet uppfyller för olika krav och vilka egenskaper det har. Alltför ofta begränsas man som entreprenör att återbruka material på grund av att byggloven inte är tillräckligt flexibla - det borde bli enklare att ändra i bygghandlingarna för att facilitera exempelvis återbrukade fönster med ett lite annorlunda mått än vad arkitekten har ritat in.

**KUNSKAPSDAG I
HELA SVERIGE OM SUND
KONKURRENS I PRAKTIKEN**

I början av året arrangerades en kunskapsdag om hur organisationer konkret och effektivt kan motverka arbetslivskriminalitet och osund konkurrens i praktiken. Utöver Stockholm ägde evenemanget rum i Luleå, Ljungby, Malmö, Linköping och Örebro.

»VIKTIGT ATT FÅ MED DE MINDRE FÖRETAGEN I OMSTÄLLNINGEN«

Arbetet med att få byggsektorn klimatneutral till år 2045 pågår för fullt. Det nya SME-utskottet ska ge de små och medelstora företagen en röst i omställningsarbetet, så att kraven ställs på ett sätt som passar den stora majoriteten av byggföretag i Sverige.

BERÄKNINGSVERKTYG

För att underlätta för små och medelstora företag att kartlägga sina utsläpp har Byggföretagen lagt upp ett kostnadsfritt beräkningsverktyg på sin webbplats: byggforetagen.se

CHRISTOPHER ANDERSSON, branschansvarig Region Öst och sekreterare i SME-utskottet, är tydlig med att det inte handlar om att sänka kraven, utan att anpassa dem så att fler aktörer än de allra största kan konkurrera om byggprojekt med högt ställda klimatambitioner.

- En sådan anpassning kan vara att man som beställare inte ställer krav på att företaget ska ha elektrifierade maskiner och fordon innan kontraktet börjar gälla, säger han.

DET NYBILDADE SME-UTSKOTTET ersätter det tidigare Egenföretagarutskottet och breddar i och med det målgruppen till att omfatta små och medelstora företag. Inom denna kategori återfinns över 90 procent att alla medlemsföretag och Christopher Andersson ser allvarligt på att deras perspektiv sällan tas hänsyn till i omställningsarbetet.

- Små och medelstora företag spelar en avgörande roll för tillväxten och samhällsbyggandet, men de har ofta mindre resurser att delta i branscharbetet. SME-utskottet är ett sätt att förenkla för dem att göra sina röster hörda i samhällsdebatten och i vår organisation, säger Christopher och tillägger:

- Att deras perspektiv lyfts spelar stor roll för hur man ska ställa olika typer av krav, inte minst vad gäller hållbarhet. För att vi ska lyckas med klimatomställningen måste vi få med hela näringslivet på tåget och då behöver kraven anpassas till den stora majoriteten: SME-företagen.

UTÖVER HÅLLBARHET STÅR KOMPETENSFÖRSÖRJNING högt upp på SME-utskottets agenda, i synnerhet vad gäller yrkesarbetare. Christopher Andersson konstaterar att byggbranschen inom Mälardalsområdet står inför stora pensionsavgångar, samtidigt som små och medelstora företag har svårt att hitta rätt personal att rekrytera.

- Det pågår just nu ett arbete med att se över vilka yrken och kompetenser som kommer att behövas inom bygg och anläggning för att klara den gröna omställningen, och det resultatet kommer vi att gå i mål med i början av nästa år, säger han.

BYGGFÖRETAGENS VISION om ett hållbart samhällsbyggande i världsklass betyder att byggnader och infrastruktur ska vara uppförda med så låg klimatpåverkan på omgivningen som möjligt. Fossilfri konkurrenskraft är regeringens stödprogram för näringslivet i dessa frågor och inom ramen för detta har olika branscher tagit fram egna färdplaner för hur man ska nå målen om klimatneutralitet till 2045. Under året har bygg- och anläggningsbranschens färdplan uppdaterats.

- Det första steget för medlemsföretag som har skrivit under färdplanen är att kartlägga sina utsläpp och sätta egna mål för verksamheten. För att underlätta för små och medelstora företag har vi lagt upp ett kostnadsfritt beräkningsverktyg på vår webbplats, berättar Christopher Andersson.

Småföretagarna nödvändiga för färdplanens genomförande

VARFÖR SKA SMÅ- OCH MEDELSTORA FÖRETAG ENGAGERA SIG I KLIMATOMSTÄLLNINGEN?

– För att klimatomställningen är en fråga om konkurrenskraft. Stockholm stad beslutade i slutet av 2024 om en klimathandlingsplan som sträcker sig till 2030, i den finns konkreta aktiviteter och delmål för hur byggnationens klimatpåverkan ska minska. Likadant är det på EU-nivå där fattade beslut för klimatomställningen nu implementeras i Sverige. Några beslut som påverkar entreprenörer är att gränsvärden införs senast 2030 för hur mycket koldioxidutsläpp som byggnation får generera och att kommunala upphandlingar ska driva på för fossilfria transporter och fordon.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT FÅNGA UPP DE SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAGEN?

– Framförallt för att de utgör en så stor del av branschen. Fokus i den nya färdplanen är att gå från pilot till standard och alltså genomföra ett storskaligt samhällsbygge med låga koldioxidutsläpp. Därtill finns perspektivet att många små- och medelstora företag verkar i värdekedjor där det finns en beställare som omfattas av exempelvis kraven i EU:s nya hållbarhetsrapportering, CSRD – därmed påverkas små- och medelstora företag indirekt.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT ANPASSA KRAVEN I OMSTÄLLNINGARBETET ?

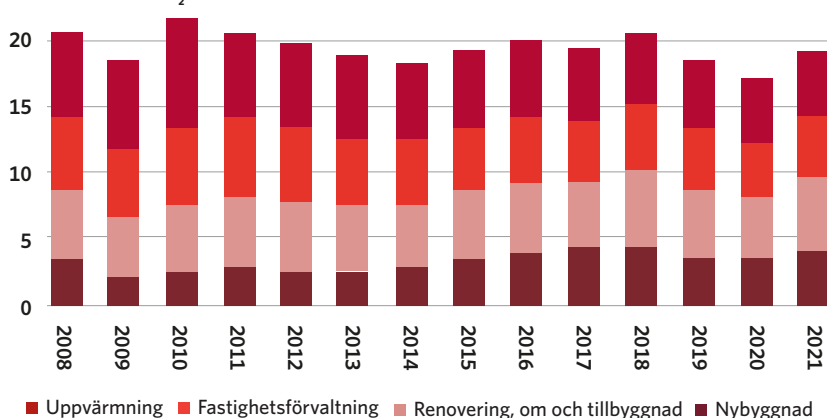
– De krav som ställs måste möjliggöra små- och medelstora företags deltagande. Vi lägger stor kraft på dialog med kommuner så att de krav som ställs ska överensstämma med branschens möjlighet till genomförande. Alla krav måste också följas upp så att den sunda konkurrensen främjas. För små- och medelstora företag kan några av de första stegen i omställningsarbetet handla om mer noggrann mängdberäkning för att minska spill och avfall, bättre avfallssortering, att använda material med lägre klimatpåverkan, byta till miljöbränslen eller elektrifierade fordon. Det är viktigt att komma ihåg att hushållning och optimering av resurser ligger i många småföretagares DNA.

INHEMSKA OCH IMPORTERADE UTSLÄPP AV VÄXTHUSGASER I BYGG- OCH FASTIGHETSSEKTORN. FRÅN BOVERKETS MILJÖINDIKATORER.

EMMA BONNEVIER
 EXPERT KLIMATPOLITIK OCH GRÖN
 KONKURRENSKRAFT PÅ BYGGFÖRETAGEN
 FOTO: ROSIE ALM

MILJONER TON CO₂e*

* CO₂e står för utsläpp av växthusgaser uttryckt i kilogram koldioxidkvalenter per enhet resurs. Enhet för att mäta den samlade klimatpåverkan från utsläpp av olika växthusgaser.

HALLÅ DÄR...

PETER SÖDERLUND, ORDFÖRANDE FÖR SME-UTSKOTTET OCH VD FÖR ACTIVE BYGG

PETER SÖDERLUND ÄR NY ORDFÖRANDE FÖR SME-UTSKOTTET

VARFÖR FANNS DET ETT BEHOV AV ETT SME-UTSKOTT?

- Det finns ett nationellt utskott sedan tidigare och det lokala utskottet är tänkt att föra fram de frågor som Region Öst tycker är viktiga att Byggföretagen arbetar med på nationell nivå. Vi kommer att arbeta med frågor som är relevanta för hela branschen, men ur ett SME-perspektiv - som kompetensförsörjning, klimatomställning och sund konkurrens.

VARFÖR BEHOVS ETT SÄRSKILT UTSKOTT FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG?

- Små och medelstora företag är överrepresenterade som medlemmar och för dessa kan Byggföretagen verkligen göra skillnad i vardagen. Små och medelstora företag har oftast begränsade resurser när det kommer till administration.

VAD TROR DU ATT DU KAN BIDRA MED I ROLLEN SOM ORDFÖRANDE?

- Jag har drivit mindre byggföretag i drygt 24 år och med den erfarenheten har jag lärt mig hur resurser på rätt ställen kan maximera medlemsnyttan.

DETTA ÄR SME-UTSKOTTET

SME-utskottet företräder små- och medelstora medlemsföretag i branschfrågor och näringspolitik. Utskottet arbetar lokalt för att förstärka SME-företagens samt ägarledda (egenföretagarnas) situation och inflytande på lokal nivå med koppling till Byggföretagens fem fokusområden kompetensförsörjning, sund konkurrens, klimatomställning, säkerhet och attraktiva kollektivavtal.

ROT-PRISET

ROT-priset instiftades av Stockholms Byggmästareförening 1990 och är ett årligt pris som tillkommit för att främja ombyggnation i Stockholm. Priset ges till det projekt där beställare, arkitekt och byggtreprenör bäst tillvaratagit byggnadens särdrag och kvaliteter.

HÖGALIDSKYRKAN VANN ROT-PRISET 2024

HÖGALIDSKYRKAN ÄR ETT AV Stockholms viktigaste landmärken. Den kulturhistoriskt värdefulla kyrkan har genomgått en omfattande men varsam restaurering, både interiört och exteriört. Samtidigt har alla tekniska installationer bytts ut – golvvärme, ventilation och hiss har tillkommit.

I KYRKANS KÄLLARE har cirka 350 kubikmeter berg tagits ut för att tillskapa både teknikutrymmen och verksamhetsytor i form av samlingshall, samtalsrum, kontor, kapprum och toaletter. Lika viktigt som att restaurera kyrkan har det varit att anpassa byggnaden till församlingens behov av lokaler i dag och i framtiden.

DE BYGGNADSTEKNISKA UTMANINGARNA bestod bland annat i att gömma installationer som tar större plats än de tidigare och att renovera de utvändiga taken och tornen. Den krävande arbetsmiljön – med branta taklutningar, enorma höjder och stor väderpåverkan – föranledde ett omfattande säkerhetsarbete med förstärkningar i tornet och tillfälliga stålkonsoleer att grunda en fribärande ställning på.

BYGGHERRE/FASTIGHETSÄGARE	HÖGALIDS FÖRSAMLING
BYGGENTREPRENÖR	IN3PRENÖR
ARKITEKT	WITTE SUNDELL
ADRESS	HÖGALIDS KYRKVÄG 10, 117 30 STOCKHOLM

JURYN FÖR ROT-PRISET 2024

ORDFÖRANDE MARK ISITT

ANDERS LARSSON, THETIS AB

JAN WEJDMARK, NEWSEC

LARS BENTON, KONSULT

KLAS RUIN, SPRIDD AB, ARKITEKT I DET VINNANDE BIDRAGET AV ROT-PRISET 2023

FOTON HÖGALIDSKYRKAN: ANDERS BOBERT

UR JURYS MOTIVERING FÖR VINNAREN

»HÖGALIDSKYRKAN från 1923 uppfördes som en hyllning till den svenska kyrkobyggnadens månghundraåriga utveckling. En historisk lyhördhet som restaureringens beställare, konsulter och entreprenörer gjort till sin – bakom uppdateringen ligger en veritabel forskningsinsats, medeltida svenska hantverksmetoder har mödosamt reaktiverats.

BÅDE EXTERIÖRT OCH INTERIÖRT har byggnaden tagits om hand med slående omsorg. Tornspirorna har för första gången sedan invigningen klätts i ny kopparskrud – ett plåt- och patineringsarbete på över 80 meters höjd som ändå resulterat i en mjuk och sömlös övergång mellan gammalt och nytt. Lika elegant har hissar, tekniska installationer och väl tilltagna kontor och samlingslokaler integrerats. Allt inom ramen för Ivar Tengboms karakteristiska arkitektur.«

HEDERSOMNÄMNANDE 2024 VEIDEKKES NYA HUVUDKONTOR

ETT INNOVATIVT OMBYGGNADSPROJEKT som på flera plan visar hur man metodiskt kan arbeta med återbruk genom hela processen, från idé till genomförande. Det övergripande målet, att maximera mängden återanvänt byggmaterial (imponerande 35 procent), har varit gediget förankrat hos alla parter – fastighetsägare, entreprenör, arkitekt, hyresgäst – i en föredömligt välplanerad process.

JURYN IMPONERADES AV NYA FUNKTIONER och befattningar som återbruksvaruhus och återbrukshantverkare och vill med hedersomnämmandet rikta strålkastaren mot en av byggbranschens viktigaste framtida utmaningar.

FOTO VEIDEKKES HUVUDKONTOR, EXTERIÖR: JEANETTE HÄGGLUND

NOMINERADE PROJEKT 2024

HORNSBERG 10

HÖGALIDSKYRKAN

KV ROSENBAD

VEIDEKKES
HUVUDKONTOR

TEKNISKA
NÄMNDHUSET

FOTON NOMINERADE OBJEKT (FRÅN VÄNSTER): GUSTAV LILJEQVIST, ANDERS BOBERT, ÅKE E:SON LINDMAN, RYNO QUANTZ, JOHANNES FOLKESSON FORSS

FASTIGHETER BEHÖVER FÅ UTVECKLAS FÖR NYA ÄNDAMÅL

Flexibla krav, utökad samverkan och ekonomiska incitament – så sammanfattar Marlene Wiberg vad branschen behöver bli bättre på för att kunna jobba mer effektivt med återbruk.

– Två av finalisterna till årets ROT-pris hade verkligen lyckats med det praktiska återbrukandet i stor skala. De är förebilder som visar att detta är möjligt på riktigt och inte bara i teorin, säger hon.

Lyfter fram förebilder —→

Branschen måste arbeta mer effektivt med återbruk —→

MARLENE WIBERG, ÄR VICE VD PÅ IN3PRENÖR och ordförande i ROT-utskottet. Hon och hennes utskottskollegor har under året arbetat vidare med samma nyckelfrågor som tidigare: hållbarhet och att genom ROT-priset ta fram goda exempel på renoverings- och ombyggnadsentreprenader som kan inspirera hela branschen. Juryn fick i år en ny ordförande i Mark Isitt, som gjort sig känd för att ifrågasätta förgivettagna normer och »sanningar« inom byggbranschen.

– Han är mycket relevant i och med sin djupa kunskap om arkitektur. Mark kommer med ett utifrånperspektiv och vågar ifrågasätta varför man gör på ett visst sätt och vad det skickar för signaler, säger Marlene Wiberg och förtydligar:

– Frågorna till de nominerade har blivit spetsigare, vilket gör att de behöver tänka till och verkligen motivera vad man har gjort för val och vad de leder till. Han problematiserar även arkitektens roll i återbruksprojekt, som ju både behöver förhålla sig till hållbarhet och samtidigt värna om det estetiska. Mark Isitt lyckas med konststycket att ställa kritiska frågor med en vänlig och välmenande ton.

MARLENE WIBERG FÖREDRAR att kalla de nominerade till ROT-priset för *finalister*, eftersom alla som nomineras inte hamnar bland kandidaterna som presenteras för juryn. En målsättning under året har varit att ROT-priset ska nå en större publik och man har därför valt att låta finalisterna berätta om sina projekt på själva prisceremonin.

– Nästa år kommer vi att förlägga ROT-prisutdelningen på ett kvällsevenemang i samband med kvartalsmötet i september, i stället för på ett frukostseminarium som det har varit hittills, säger Marlene Wiberg och tillägger:

– Bra förebilder gynnar hela branschen. Att ROT-priset får större spridning är positivt för alla inblandade, inte minst medlemmarna som får konkret inspiration från verkligheten.

NÄSTA ÅR SKA EN UTÖKAD DIALOG mellan fastighetsägare och byggherrar kring hur man säkerställer hur man väljer rätt entreprenör i ROT-projekt främja arbetet med sund konkurrens. Marlene Wiberg menar att många ROT-projekt går under radarn på grund av att de ofta är mindre än de stora nyproduktionerna, och understryker att det borde vara en självklarhet att kraven efterlevs också inom denna sektor.

ROT SPELAR ROLL FÖR byggbranschens klimatomställning eftersom det i grunden handlar om återbruk; att ta vara på det som redan finns. Många röster har höjts kring att kraven från myndigheter behöver anpassas och bli mer flexibla så att det går att förändra fastigheters innehåll – från exempelvis kontor till bostäder, eller från fabrik till aktivitetslokaler.

– Flexibla krav, ekonomiska incitament och utökad samverkan mellan alla olika led och aktörer inom branschen behövs för att kunna jobba mer effektivt med återbruk. I dag kan man bara höja hyrorna om man river ut och ersätter med nytt, men det kan vara lika dyrt att renovera hållbart. De ekonomiska incitamenten måste hänga med i klimatomställningen, menar Marlene Wiberg och utvecklar sitt resonemang:

– Det hade varit optimalt om exempelvis en arkitekt kunde höra av sig direkt till en stålleverantör och fråga vilka återbrukade balkar de har på hyllan för att kunna skräddarsy hållbara lösningar. Samtidigt behövs smidigare logistiska lösningar där klimatnyttan av återbruk inte försvinner i för långa transporter.

OMSTÄLLNING PÅGÅR I BYGG- OCH ANLÄGGNINGS- BRANSCHEN

Klimatanpassning, fossilfria arbetsplatser och ökade krav från EU på hållbarhetsrapportering är exempel på sådant som påverkar branschen. Det är även frågor som Stockholms Byggmästareförenings Teknik- och miljöutskott arbetat med under året.

TEKNIK- OCH MILJÖUTSKOTTETS ORDFÖRANDE Maria Uhrus ser att fossilfria arbetsplatser är framtiden. I maj besökte Teknik- och miljöutskottet Slakthusområdet och tog på plats bland annat del av Skanskas erfarenheter av att arbeta fossilfritt och Stockholms stads hantering av klimatanpassning och klimatriskhantering.

– Stockholms stad berättade om den klimatriskhantering de har projekterat för i området, bland annat i form av parker som ska kunna fyllas med vatten vid översvämningar, berättar Maria Uhrus, som även är hållbarhetsstrateg på Besqab.

GENOM ATT ANVÄNDA SIG AV elektriska maskiner och det förnybara bränslet HVO100 har Skanska i projektet kunnat minska sina CO₂-utsläpp betydligt. Ett annat fokus har varit att minska antalet transporter genom att återanvända berg- och jordmassor direkt på platsen.

– Det är inte alla som vet att man som företag kan söka stöd för att elektrifiera sina arbetsmaskiner, och vi vill förstås vara med och underlätta omställningen bort från fossila bränslen. Förutom de rent miljömässiga fördelarna så blir en effekt att det blir en betydligt tystare arbetsplats när maskinerna är elektrifierade, konstaterar Maria Uhrus.

Det är inte alla som vet att man som företag kan söka stöd för att elektrifiera sina arbetsmaskiner, och vi vill förstås vara med och underlätta omställningen bort från fossila bränslen.

EU-direktiv för transparens kring hållbarhet

Den 1 januari 2024 började CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) tillämpas, ett nytt EU-direktiv som ska säkerställa att företag rapporterar effekten av verksamhetens sociala och miljömässiga aktiviteter. Syftet är att säkra transparens kring hållbarhet och skapa bättre förutsättningar för att EU ska klara sina målsättningar om klimatneutralitet 2050.

– Många brottas med CSRD-rapporteringen, i synnerhet de mindre bolagen som inte har samma resurser som de större. Det är mycket som ska rapporteras, inte minst den dubbla väsentlighetsanalysen som går ut på att redovisa företagets påverkan på samhälle, miljö och klimat samt hållbarhetsaspekternas finansiella påverkan på företaget förklarar Maria Uhrus och tillägger:

Standard för byggbranschen behövs

– Det är önskvärt att det skulle finnas en standard för byggbranschen. Som det är i dag är det inte säkert att olika bolag anger samma parametrar, vilket gör det svårare att jämföra företagen med varandra.

TEKNIK- OCH MILJÖUTSKOTTET HAR PLANER PÅ att arrangera en träff för personer som arbetar med hållbarhet på olika medlemsföretag, med syfte att underlätta nätverkande och diskussioner om utmaningar i omställningsarbetet.

UPPSKATTAD KONFERENS FÖR LÄRARE PÅ GOTLAND

Yrkesinformatörerna Emma Mathisen och Felix Muller från Försvaret föreläser om rekrytering till värnplikten.

FOTO: ROBIN SUNDBERG

I slutet av oktober samlades lärare inom bygg för den årliga lärarkonferensen, denna gång med tema »försvarsmakten och rekrytering».
- Det var uppskattade dagar och vi hoppas kunna förlägga fler konferenser på Gotland framöver, säger Erika Hann företagsrådgivare kompetensförsörjning.

LÄRARE PÅ SÄVÄL bygg- och anläggningsprogrammet som på olika vuxenutbildningar inom bygg samlades i Visby för en tvådagarskonferens. Deltagarna, som kom från både Stockholm och Gotland, fick lyssna till flera föreläsningar om bland annat APL, psykisk ohälsa och rekrytering till värnplikten. Därtill arrangerades studiebesök till regementet och en guidad stadsvandring innanför ringmuren i Visby.

Det pågår en upprustning av försvaret och regementet är en stor byggarbetsplats på Gotland, det kändes därför naturligt att detta fick utgöra temat för lärarkonferensen.

- Det pågår en upprustning av försvaret och regementet är en stor byggarbetsplats på Gotland, det kändes därför naturligt att detta fick utgöra temat för lärarkonferensen. Det var mycket givande att komma ut på plats och se hur arbetet med upprustningen fortlöper, säger Erika Hann, företagsrådgivare kompetensförsörjning

UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER FÖR BYGGANDET PÅ GOTLAND

FOTO: ISTOCK

I november samlades Gotlands byggsektor för seminarium om framtidens byggande i regionen. Nya siffror visar på stark återhämtning för branschen på Gotland under 2025.

Gotlands Byggmästareförening, Svenskt Näringsliv och Byggföretagen bjöd in till byggfika den 27 november. Seminariet vände sig till verksamma och leverantörer inom bygg- och anläggningsbranschen på Gotland, både i näringslivet och offentlig sektor.

- Vi hoppas att seminariet är starten på samtal och samarbete kring hur politik, region och företag kan stärka bostadsbyggandet och företagsklimatet. I slutändan handlar det om att vi behöver fler bostäder på ön för att företag ska kunna hitta rätt kompetens, unga vuxna ska kunna flytta hemifrån och fler ska kunna förverkliga sin dröm om att bo på Gotland, säger Christopher Andersson, branschansvarig Region Öst.

FOTO: ROSIE ALM

HALLÅ DÄR...

ALICE OLSSON, BYGGNADSSINGENJÖR PÅ WISAB OCH ÅRETS BYGGKVINNA 2024

HUR KÄNDES DET ATT VINNA UTMÄRKELSEN ÅRETS BYGGKVINNA 2024?

– Det kändes såklart helt fantastiskt och otroligt roligt att Gotland får vara med på kartan. Jag är väldigt stolt och trodde aldrig att det var jag som skulle få utmärkelsen, de andra finalisterna var verkligen också värdiga vinnare.

VARFÖR TROR DU ATT DU VANN?

– Jag tror att det handlar om mitt engagemang för nya i branschen, att finnas där och visa vägen. Och att jag visar på de möjligheter som finns inom bygg – att vilja förändra, utveckla och utmana i en bransch där det fortfarande finns mycket att göra.

VARFÖR ÄR DET VIKTIGT ATT UPPMÄRKSAMMA KVINNOR INOM BYGGBRANSCHEN?

– Det är tydligt att det är viktigt när vi fortfarande behöver ställa oss frågan varför. Att lyfta kvinnor som vågar vara kvar i en ganska tuff bransch är viktigt för att visa och stå upp för att byggbranschen är en bransch för alla. Fler och fler företag ser fördelarna med att ha en mer jämställd arbetsplats, men många saknar kunskap om hur man gör för att rekrytera kvinnor och hur man får dem att vilja stanna kvar. Det kan vara svårt som kvinna att känna att man blir respekterad och inte hårdare ifrågasatt än männen.

VAD BETYDER UTMÄRKELSEN FÖR DIG?

– Det betyder såklart mycket för mig personligen, men också för andra kvinnor i branschen. Jag hoppas kunna inspirera fler kvinnor att våga satsa på byggbranschen och känna att det är en plats för dem. Jag vill jag se en bransch fri från machokultur, där både män och kvinnor kan känna sig hemma och där mångfald på alla nivåer är en självklarhet.

FAKTA ÅRETS BYGGKVINNA

Syftet med Årets byggkvinna är att lyfta fram inspirerande förebilder som på olika sätt breddar bilden av vilka som jobbar i byggbranschen. Målet är en jämnare könsfördelning, vilket kan bidra till en sundare och schysstare kultur på våra arbetsplatser. Utmärkelsen lanserades 2021 med syfte att uppmärksamma kvinnliga förebilder i byggbranschen.

UR JURYNIS MOTIVERING

»Att Årets byggkvinna 2024 brinner för sitt yrke och för sin bransch, är någonting som skiner igenom i allt hon gör. Alice förkroppsligar uttrycket *laget före jaget*, då hon alltid stöttar och finns där för personer runt omkring henne, oavsett om det handlar om nyanställda lärlingar eller andra i hennes närhet. Hon har en vilja att förändra, utveckla och utmana en bransch där mycket fortfarande finns att göra.«

»TIPSEN HANDLAR ALLT OFTARE OM MÄNNISKO-EXPLOATERING«

Projektet Fair Play Bygg arbetar mot arbetslivskriminalitet inom byggbranschen. Sedan starten 2016 har antalet inkomna tips stadigt ökat, fortfarande rör de flesta svart arbetskraft men alltfler handlar om människoexploatering.

ENLIGT BERÄKNINGAR FÖRSVINNAR cirka 100 miljarder kronor in i den svarta ekonomin varje år, där byggbranschen står för en betydande del. Jan Persson, researcher på Fair Play Bygg, ser att detta är ett samhällsproblem som drabbar såväl samhälle som individ.

- Vi får in värre och värre ärenden som allt oftare handlar om människoexploatering, ofta papperslösa som förläggs på boenden utan sanitära inrättningar. Detta handlar inte bara om svarta pengar i en skuggeekonomi, utan om människoöden som hamnar i slavliknande förhållanden, säger han och tillägger:

- Vi är bra på lagar och regler i Sverige, men sämre på att kontrollera att dessa följs. Vi på Fair Play Bygg har länge konstaterat att sekretesslagstiftningen är ett problem och hoppas verkligen att politikerna tar till sig det budskapet.

ARBETET MOT ARBETSKRIMINALITET bidrar till att minska den osunda konkurrensen och till att förbättra arbetskulturen i branschen. Fair Play Bygg träffar regelbundet lagbasar och ombudsmän på den fackliga sidan och har tagit fram affischer som satts upp på olika arbetsplatser. En marknadsföringskampanj genom Arena Opinion har lett till att synligheten ökat ytterligare, och i år har det inkommit fler tips än föregående år.

- Min bild är att vi tar del av toppen av ett isberg, det är mycket som försiggår där ute som vi inte får reda på. Fair Play Bygg har fokus på Stockholm, men behandlar ändå tips från andra delar av landet. Om och när myndigheter tar över detta arbete utgår jag från att de kommer att få ett rikstäckande ansvar med regionala representanter.

Fair Play Bygg bidrar förhoppningsvis till att minska ett samhällsproblem och störa brottsligheten. Det är oerhört stora pengar i byggbranschen och de som har ett rymligt samvete fuskar med skatter och utnyttjar människor.

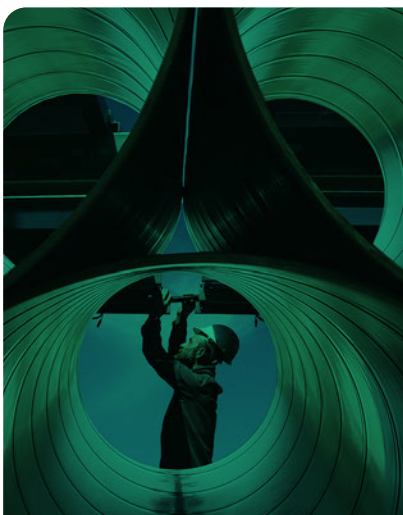

FOTO: ISTOCK

DETTA ÄR FAIR PLAY BYGG

Verksamheten drivs och finansieras av Stockholms Byggmästareförening och Byggnads Stockholm-Gotland med syfte att skapa sunda och trygga arbetsplatser där företagen kan konkurrera på lika villkor. Fair Play Bygg levererar underlag till flera olika myndigheter, bland annat polisen, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Arbetsmiljöverket och Migrationsverket.

Projektet startades i februari 2016 med syfte att samla information om misstänkt pågående brottslighet i byggbranschen. Fair Play Byggs arbete har hittills lett till upptaxeringar om sammanlagt 150 miljoner kronor av 202 olika företag.

Vem som helst kan tipsa Fair Play Bygg, antingen via webben eller telefon, och tipsaren garanteras anonymitet.

Se mer info på: fairplaybygg.se/

BYGGARNAS HUS NU KLART OCH INVIGT

1 Från vänster: Stockholms Byggmästareförenings vd Kristin Andersson i samtal med Jenny Roos, Helena Alkhamisi, Barbro Lilja och Robin Sundberg.

2 Svante Hagman, ordförande 2008-2010, och Maria Zimdahl, ordförande 2015-2019.

3 Nuvarande ordförande för Stockholms Byggmästareförening Anders Arfvén och Catharina Elmsäter-Svärd, vd för Byggföretagen, invignings-talade tillsammans.

4 Spaning in i framtiden under ledning av Mark Isitt. I panelen, från vänster: Hanna Lindskog, Kristina Alvendal och Motoko Olausson.

5 Fullt hus med god mat och underhållning på invigningsfesten den 14 november.

FOTO: ROSIE ALM

TUFFA TIDER – NYA MÖJLIGHETER

BYGGARNAS HUS – MÖTESPLATS FÖR HELA
BYGGBRANSCHEN – NU INVIGT OCH KLART

SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG –
LIVSVIKTIGA FÖR KLIMATOMSTÄLLNINGEN
OCH FÖR FÄRDPLANEN

SME-UTSKOTTET

ROT-PRISET – VINNARE OCH
HEDERSOMNÄMNANDE

FASTIGHETER BEHÖVER FÅ
UTVECKLAS FÖR NYA ÄNDAMÅL

FOSSILFRIA ARBETSPLATSER

GOTLAND

ÅRETS BYGGKVINNA

FAIR PLAY BYGG

BYGGMÄSTAREFÖRENINGARNA OCH BYGGFÖRETAGEN I ÖST
stockholmsbf.se